

	Sygn. akt	VIII GC 218/19	
	WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ		
			Dnia 18 marca 2022 r.
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy w składzie:			
Przewodniczący:	sędzia Artur Fornal		
po rozpoznaniu w dniu	18 marca 2022 r.	w Bydgoszczy	
na posiedzeniu niejawnym			
spraw z powództwa	(...) w K.		
przeciwko	1. A. M. (1) 2. (...) w W.		
o zapłatę I. zasądza na rzecz powoda od pozwanych: a) A. M. (1) kwotę 238 816,04 (dwieście trzydzieści osiem tysięcy osiemset szesnaście 04/100) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 maja 2019 r. do dnia zapłaty,			

b) (...) w W. kwotę 83 604 (osiemdziesiąt trzy tysiące sześćset cztery) złote z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 października 2018 r. do dnia zapłaty,

z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza tytułem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda solidarnie od pozwanych:

a) A. M. (1) kwotę 24 258 (dwadzieścia cztery tysiące dwieście pięćdziesiąt osiem) złotych,

b) pozwanego (...) w W. kwotę 1 227,75 (tysiąc dwieście dwadzieścia siedem 75/100) złotych;

IV. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bydgoszczy tytułem niewykorzystanych zaliczek na rzecz pozwanych:

a) A. M. (1) kwotę 949,57 (dziewięćset czterdzieści dziewięć 57/100) złotych,

b) (...) w W. kwotę 1 143,85 (tysiąc sto czterdzieści trzy 85/100) złotych.

Na oryginale właściwy
podpis

Sygn. akt VIII GC 218/19

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w K. w pozwie przeciwko A. M. (1) i (...) z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanych kwoty 238 816,04 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 października 2018 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego, a ponadto kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając pozew powód wskazał, że dochodzi odszkodowania w związku z uszkodzeniem maszyny S. (...) podczas wykonywania przewozu tej maszyny zleconego pozwanej A. M. (1), której ochrony ubezpieczeniowej w ramach polisy OC udzielił pozwany (...). Pomimo tego, że pierwsza z pozwanych (przewoźnik) nie kwestionowała swojej odpowiedzialności, ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia z tego tytułu, twierdząc, że powstanie szkody wyrządzonej powodowi nie mogło nastąpić w

okolicznościach wskazywanych przez sprawcę szkody. Pozwana A. M. (1) zmieniała w tym zakresie swoje stanowisko i podawała różne okoliczności tego zdarzenia (zahaczenie o drzewo, bądź też wiadukt), natomiast pozwany zaniechał zbadania rzeczywistej przyczyny szkody. Powód wyjaśnił, że w związku z uszkodzeniem ww. maszyny poniósł koszty w wysokości 238 816,04 zł. Pomimo wezwania do zapłaty skierowanego do A. M. (1), nie uiściła ona wskazanej kwoty, natomiast odmowa wypłaty odszkodowania przez (...) jest bezzasadna.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. M. (1) domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniosła, że nie kwestionuje nienależytego wykonania umowy przewozu, co skutkowało uszkodzeniem przewożonej maszyny i szkodą po stronie powoda. Błędnie określona została jednak, bez bliższego uzasadnienia, data wymagalności dochodzonego

roszczenia. Pozwana podniosła również, że skoro postępowanie reklamacyjne zostało wszczęte niezwłocznie po zaistnieniu szkody, a już w dniu 25 kwietnia 2018 r. złożyła ona oświadczenie o uznaniu swojej odpowiedzialności, to upłynął już roczny termin przedawnienia roszczenia z tytułu uszkodzenia przesyłki. W ocenie tej pozwanej w sprawie występuje ponadto nadmierność żądania odszkodowawczego objętego pozwem w stosunku do faktycznej szkody jaką poniosła powodowa spółka (stopień procentowego zmniejszenia się wartości uszkodzonej maszyny nie odpowiada kosztom naprawy).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany ubezpieczyciel podniósł, że odmowa wypłaty odszkodowania uzasadniona była niespójnymi i niezgodnymi ze stanem faktycznym oświadczeniami ubezpieczonej. Do uszkodzeń ww. maszyny mogło więc nie dojść w trakcie przewozu, którego niewykonanie lub nienależyte wykonanie

objęte było ochroną ubezpieczeniową.

Zdaniem tego pozwanego ubezpieczona (pозwana A. M. (1)) w sposób zamierzony i celowy wskazała w zgłoszeniu szkody nieprawdziwe okoliczności jej powstania.

W piśmie przygotowawczym z dnia 21 stycznia 2020 r. powód dodatkowo podniósł, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia został przedłużony co najmniej do dnia 19 lipca 2019 r. bowiem powód złożył reklamację dopiero w dniu 19 kwietnia 2019 r. Oświadczenie pozwanej A. M. (1) z 25 kwietnia 2018 r. nie było odpowiedzią na formalną reklamację powoda, a jedynie próbą załagodzenia konfliktu, w sytuacji gdy twierdziła ona, że to jej ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie. Powód podniósł również, że przedmiotowa szkoda powstała wskutek rażącego niedbalstwa pozwanej i jego pracownika, za którego działania ponosi ona pełną odpowiedzialność (zaniechano sprawdzenia jaką wysokość ma ładunek, czy jest on prawidłowo zabezpieczony, a także czy na trasie nie ma przeszkód mogących uszkodzić ładunek – jak wiadukt w który

uderzono). W takim przypadku nie znajdują zastosowania ograniczenia wysokości odszkodowania wynikające z Prawa przewozowego.

**Sąd Okręgowy
ustalił, co następuje:**

Powód (...), w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zajmuje się hurtowym handlem złodem stali nierdzewnej oraz metalami nieżelaznymi. Do wykonywania działalności konieczne jest korzystanie przez powoda ze specjalistycznego sprzętu m.in. maszyny S. (...).

Pozwana A. M. (1) w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod firmą (...) zajmuje się transportem drogowym towarów.

Pozwany (...) udzielił tej pozwanej ochrony ubezpieczeniowej w ramach polisy OC przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym. Zgodnie z § 5 ust. 1 - 3 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (dalej: „OWU”) jego przedmiotem tego ubezpieczenia była odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego, za szkody powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania

umowy przewozu towarów w drogowym transporcie krajowym, w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego określonej w ustawie Prawo przewozowe, z zastrzeżeniem postanowień OWU (m.in. za szkody w towarze powstałe od przyjęcia go do przewozu, aż do wydania odbiorcy).

We wskazanej polisie rozszerzono zakres ubezpieczenia o szkody powstałe w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność (klauzula nr 22), z ograniczeniem odpowiedzialności z tego tytułu do sumy 25 000 Euro. Odszkodowanie z tytułu zajścia każdego wypadku ubezpieczeniowego podlegało pomniejszeniu o franszyzę redukcyjną (§ 4 ust. 2 i 5 OWU), która w przypadku szkody powstałej w wyniku rażącego niedbalstwa określona została w ww. polisie 20 %, nie mniej niż 200 Euro.

Fakty bezsporne ,
a ponadto: KRS powoda – k. 16-20, wydruk z (...) pozwanej – k. 21, polisa (...) nr (...) – k. 29-31 akt, Ogólne Warunki Ubezpieczenia ustalone uchwałą nr (...) Zarządu (...) z dnia

10.05.2016 r. – k. 160-162
akt.

Powoda łączyła z (...) umowa leasingu operacyjnego nr (...) zawarta w dniu 11 września 2017 r. W ramach tej umowy leasingodawca nabył urządzenie przeładunkowe S. (...) o wartości 235 500 Euro netto (cena nabycia), które oddał do korzystania powodowi.

Fakty bezsporne, a ponadto: umowa leasingu operacyjnego nr (...) – k. 24 i 143 – 152, OWU umowy Leasingu – k. 153-159, wydruk systemowy przyjęcie środka trwałego – k. 141 akt.

Powód zlecił pozwanej A. M. (1) wykonanie transportu ww. maszyny S. (...) ze swojej siedziby w K. gmina I. do G.. Przedmiotowa maszyna została wydana do przewozu w stanie nieuszkodzonym pracownikowi pozwanej w dniu 23 kwietnia 2018 r.

Dowód: zamówienie nr (...) z dnia 20.04.2018 r. – k. 22, dokument WZ z dnia 23.04.2018 r. – k. 23, zeznania świadków: M. Z. – k. 217-217v., M. W. – k. 218, Ł. M. – k. 220-220 v., 222, zeznania reprezentanta powoda – k. 223-225, 227 akt.

Przedmiotowa maszyna miała dotrzeć do miejsca przeznaczenia w G. w dniu 23 kwietnia 2018 r., co jednak nie nastąpiło. Następnego dnia również nie została dowieziona do G.. W związku z powyższym pracownicy powoda uruchomili system (...) zamontowany w urządzeniu, który wskazał, że maszyna znajduje się w miejscowości B. Gmina I.. W konsekwencji powyższego, pracownicy powoda udali się na miejsce wskazane przez (...) i odnaleźli maszynę na prywatnej posesji osoby niepowiązanej ani z powodem ani z pozwanym.

Na miejsce została wezwana Policja oraz przybył M. Z. – kierowca, który miał wykonać transport maszyny (pracownik pozwanej). W tamtym momencie kierowca – M. Z. pierwotnie wyjaśnił, że uszkodzenie maszyny nastąpiło podczas transportu w wyniku zahaczenia o drzewo.

Na miejscu stwierdzone zostały uszkodzenia maszyny polegające na uszkodzeniu okablowania, ramienia i węży hydraulicznych. Tego samego dnia maszyna została przewieziona do siedziby powoda w uszkodzonym stanie. Zakres uszkodzeń

maszyny oraz wysokość kosztów naprawy została potwierdzona przez (...)

Dowód: zeznania świadków: M. Z. – k. 217-218v., A. M. (2) – k. 218v.-219, Ł. M. – k. 219v.-220v. R. W. – k. 220v., 222 zeznania stron – k. 223-227, kosztorys z dnia 10.05.2018 r. – k. 25-27, korespondencja mailowa z dnia 17.06.2019r. – k. 142 akt.

W dniu 25 kwietnia 2018 r. do siedziby powoda przybyła pozwana A. M. (1) i oświadczyła, że przyjmuje na siebie odpowiedzialność za szkodę powstałą podczas przewozu ww. maszyny. Ponadto wskazała na ubezpieczenie OC przewoźnika przez pozwanego (...)

Dowód: oświadczenie pozwanej z dnia 25.04.2018 r. – k. 28, podsumowanie zgłoszenia szkody – k. 32-33, informacja o szkodzie – k. 60, zeznania świadków: A. M. (2) – k. 218v.-219, Ł. M. – k. 219v. – 220v., M. W. – k. 218-218v., 222, zeznania stron – k. 223-227 akt.

Przedmiotowa szkoda została zgłoszona pozwanemu ubezpieczycielowi w imieniu powoda w dniu 26 kwietnia 2018 r.

Dowód: podsumowanie zgłoszenia szkody – k. 32-33 akt.

W toku postępowania likwidacyjnego prowadzonego przez pozwanego (...) rzeczoznawca majątkowy wykluczył, aby zgłoszona szkoda powstała w związku z zahaczeniem o drzewo, jak to pierwotnie wskazywała pozwana A. M. (1). Rzeczoznawca wskazał, że gałąź drzewa, o którą rzekomo zahaczył pojazd została wcześniej ścięta w sposób profesjonalny.

Powołując się na to pozwany (...) w dniu 9 lipca 2018 r. odmówił wypłaty powodowi odszkodowania z powyższego tytułu.

Fakty bezsporne;
a ponadto: opinia techniczna nr (...) – k. 34-40, pismo z dnia 9.07.2018 r. – k. 41- 42 akt.

Pozwana A. M. (1) w piśmie z dnia 22 sierpnia 2018 r. poinformowała następnie ubezpieczyciela o tym, że w rzeczywistości szkoda powstała w wyniku zahaczenia maszyną o wiadukt na obwodnicy I.. Wnosiła o to, aby ponownie przeanalizować sprawę i w całości wypłacić należne

powodowi
odszkodowanie.

Pozwany (...) nie zmienił jednak swojej decyzji i pismem z dnia 13 września 2018 r. ponownie odmówił wypłaty odszkodowania. Także odwołanie powoda, wniesione w dniu 1 marca 2019 r., nie spowodowało zmiany stanowiska ubezpieczyciela, który w dniu 1 kwietnia 2019 r. po raz kolejny odmówił wypłaty odszkodowania.

Fakty bezsporne; a ponadto: odwołanie z dnia 22.08.2018r. – k. 43-52, zeznania świadka M. Z. – k. 217-218, 222, zeznania pozwanej – k. 225-227, pismo z dnia 13.09.2018 r. – k. 57-58, pismo z dnia 1.03.2019 r. – k. 71-74 akt, pismo z dnia 1.04.2019 r. – k. 75-76 akt.

Koszty poniesione przez powoda w związku z naprawą ww. uszkodzonej maszyny to kwota 293 743,63 zł, czego dotyczy faktura VAT nr (...) wystawiona w dniu 8 października 2018 r.

Dowód: faktura VAT – 80-81, kopia zlecenia naprawy - k. 59 akt.

W piśmie z dnia 19 kwietnia 2019 r. powód skierował do pozwanej A. M. (1) pismo – oznaczone jako „Wezwanie do zapłaty.

Reklamacja dotycząca uszkodzenia maszyny w trakcie transportu” – w którym domagał się zapłaty kwoty 378 827,35 zł, w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

Powyższe pismo pozwana odebrała w dniu 7 maja 2019 r.

Dowód: pismo z dnia 19.04.2019 r. wraz z załącznikami - k. 53-67, potwierdzenie nadania i odbioru – k. 68-70 akt.

Postanowieniem z dnia 23 maja 2019 r. śledztwo w sprawie usiłowania doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) poprzez wprowadzenie w błąd ww. ubezpieczyciela w związku ze złożeniem wniosku o wypłatę odszkodowania z tytułu przedmiotowego zdarzenia zostało umorzone -wobec braku znamion czynu zabronionego.

Fakt bezsporny ; a ponadto: postanowienie z dnia 23.05.2019 r. – k. 77-79 akt.

Zgodnie z umową cesji zawartej pomiędzy (...) a powodem w dniu 16 lipca 2019 r. na tego ostatniego przeniesiona została wierzytelność o zapłatę odszkodowania oraz wszelkich należności ubocznych w związku z uszkodzeniem przesyłki

tj. maszyny podczas przewozu rozpoczętego w dniu 23 kwietnia 2018 r. od pozwanych.

Fakt bezsporny ; a ponadto: umowa cesji – k. 86-87 akt.

Rzeczywiste okoliczności i przyczyny uszkodzenia maszyny S. (...) nie zostały ustalone, a ujawnione uszkodzenia nie mogły powstać wyłącznie w wyniku zahaczenia o wiadukt obwodnicy I.. Poniesiona przez powoda w związku z naprawą ww. maszyny kwota 238 816,04 zł netto, w części obejmującej koszt wymiany drabinki (2 844,55 zł), nie odnosi się do uszkodzeń, które mogły powstać w rezultacie uderzenia o wiadukt. Użycie do naprawy tej maszyny oryginalnych części zamiennych nie prowadziło do wzrostu jej wartości.

Dowód: opinia biegłego – k. 254-264 370 – 371 akt.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości Sądu, co do swej autentyczności (art. 243² k.p.c.). W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia

uwzględniono także zeznania świadków: M. Z., M. W., A. M. (2), Ł. M., R. W., a także zeznań stron. Podstawę powyższych ustaleń stanowiła wreszcie także opinia biegłego sądowego, której ostateczne wnioski – zdaniem Sądu – pozwalające na ustalenie przesłanek odpowiedzialności każdego z pozwanych za zaistniałą szkodę (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, OSP 1975, nr 5, poz. 108 i z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04, LEX nr 151656).

Po ustnym wyjaśnieniu przez biegłego opinii na rozprawie (art. 286 k.p.c.) Sąd uznał, że nie wymaga ona uzupełnienia. Co zgłoszonych przez pozwaną A. M. (1) wniosków dowodowych o uzupełniające przesłuchanie świadków i przeprowadzenie eksperymentu – co rzekomo miałyby być uzasadnione treścią ww. opinii – Sąd pominął je na zasadzie art. 205¹² § 1 zd 2 k.p.c. (zob. k. 371 akt), uznając że zgłoszono jako zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy (co nastąpiło w dniu 3 lipca 2020 r. - k. 196 akt), a nie zostało uprawdopodobnione że potrzeba ich powołania wynikła później.

Należy wskazać przede wszystkim, że pozwana A. M. – która w odpowiedzi na pozew co do zasady nie kwestionowała przecież swojej odpowiedzialności względem powoda za szkodę wynikłą z nienależytego wykonania umowy przewozu (zob. k. 108 akt) – miała przed zatwierdzeniem planu rozprawy pełną możliwość wskazywania na fakty mogące (ewentualnie) świadczyć o nieprawidłowym załadowaniu, czy też mającym istnieć wcześniej uszkodzeniu maszyny. W ocenie Sądu nie było także przeszkód, aby o ww. kwestie wypytać przesłuchiwanych na rozprawie świadków, co zresztą strony czyniły (zob. k. 217 v., 218-218 v., 220-220 v. i 222 akt). Wątpliwości w tym zakresie, w sposób wyraźny wyartykułowane przez pełnomocnika tej pozwanej dopiero w piśmie z dnia 19 lipca 2021 r. (zob. k. 274-279 akt), jedynie pozornie mają oparcie w treści opinii biegłego. Biegły na stronie 4 opinii podał przecież, że „nie są dostępne dowody wskazujące, aby maszynę powód załadował w sposób nieprawidłowy” (k. 257 akt). Wnioski pozwanej – powołujące się na „dalsze wiadomości” jakie miała ona uzyskać od

przesłuchanego już w charakterze świadka M. Z., a także rzekomo posiadane przez niego fotografie z przebiegu załadunku oraz cyfrowy zapis przebiegu przejazdu (którego pozwana, mimo takich deklaracji, ostatecznie nie złożyła do akt – zob. k. 275 i 278 akt) – mają więc charakter czysto hipotetyczny, a ich roztrząsanie służyłoby tylko przedłużeniu niniejszego postępowania. Powód słusznie wskazał bowiem – w odpowiedzi na te zastrzeżenia (pismo z dnia 9 sierpnia 2021 r.), że twierdzeniom pozwanej o nieprawidłowym załadunku przeczy dokumentacja fotograficzna z akt szkodowych (k. 299, 305 akt). Do kwestii tych szczegółowo odniósł się również biegły słuchany na rozprawie (k. 370 – 372 akt; w szczególności czas nagrania: 00:33:19 – 00:43:20).

Zgodnie z art. 65 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 8) przewoźnik ponosi odpowiedzialność za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki powstałe od przyjęcia jej do przewozu – wykonywanego odpłatnie na podstawie umowy, w transporcie lądowym – aż do jej wydania oraz za

opóźnienie w przewozie przesyłki.

W doktrynie i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność przewoźnika na tej podstawie oparta jest na zasadzie ryzyka, wynikającą między innymi z niemożliwości czuwania osób zainteresowanych przesyłką nad działalnością przedsiębiorstwa przewozowego i prowadzonymi czynnościami transportowymi. Tym samym przewoźnik odpowiada za szkodę, obejmującą substancję przesyłki, bez względu na swą winę. Wśród przesłanek wyłączających odpowiedzialność przewoźnika (przyczyny występujące po stronie nadawcy lub odbiorcy nie wywołane winą przewoźnika, właściwości towaru, siła wyższa – por. art. 65 ust. 2 ww. ustawy), ustawodawca nie wymienia innej, typowej przyczyny wyłączającej odpowiedzialność, występującej w reżimie deliktowym, jaką jest wyłączna wina osoby trzeciej, za którą dłużnik nie ponosi odpowiedzialności (zob. wyrok SN z dnia 14 października 1999 r., I CKN 152/98, LEX nr 1043958). Zatem przewoźnik ponosi

odpowiedzialność za skutki będące następstwem działania lub zaniechania osób trzecich, co stanowi poszerzenie zakresu odpowiedzialności w stosunku do ujęcia kodeksu cywilnego, przewidującego - jako okoliczność egzoneracyjną w reżimie deliktowym - działanie osoby trzeciej, za którą sprawca nie ponosi odpowiedzialności (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 lutego 2013 r., VI ACa 1057/12, LEX nr 1362938).

W przedmiotowej sprawie sama zasada odpowiedzialności pozwanej A. M. (1) na tej podstawie nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozwany w odpowiedzi na pozew potwierdziła, że doszło do nienależytego wykonania umowy przewozu, osobiście podpisała ona również potwierdzające to oświadczenie datowane na 25 kwietnia 2018r. (k. 28 akt). Należy zgodzić się z poglądem, że ustawodawca nie wymaga od poszkodowanego aby udowodnił przyczynę zaistnienia szkody, istotne jest jedynie, aby zostało wykazana – a tak jest w niniejszej sprawie – że szkoda powstała w czasie od przyjęcia przesyłki do

przewozu aż do dnia jej wydania odbiorcy (por. m.in. T. Szanciło T, Prawo przewozowe. Komentarz. Warszawa 2008, Legalis, nb 9 do art. 65).

W ocenie Sądu podniesiony przez ww. pozwaną zarzut przedawnienia nie był uzasadniony. Stosownie do art. 77 ust. 1 ww. ustawy roszczenia dochodzone na jej podstawie co do zasady przedawniają się z upływem roku. Dla roszczeń z tytułu ubytku lub uszkodzenia termin ten biegnie od dnia wydania przesyłki (art. 77 ust. 3 pkt 2), przy czym bieg przedawnienia zawieszają się na okres od dnia wniesienia reklamacji lub wezwania do zapłaty do dnia udzielenia odpowiedzi na reklamację lub wezwania do zapłaty i zwrócenia załączonych dokumentów, najwyżej jednak na okres przewidziany do załatwienia reklamacji lub wezwania do zapłaty (art. 77 ust. 4).

W niniejszej sprawie powodowa spółka skierowała jednak do pozwanej wezwanie do zapłaty dopiero w piśmie z dnia 19 kwietnia 2019 r. (doręczonym w dniu 7 maja 2019 r. – k. 53-54,69-70 akt). Pomimo jednak użytego w tym piśmie

sformułowania o pierwotnie zgłoszonej reklamacji „przekierowanej przez przewoźnika do ubezpieczyciela” (zob. k. 53 akt) brak jest jakichkolwiek przesłanek aby przyjmować, aby przed tą datą jakikolwiek tego rodzaju dokument został sporządzony. Nie świadczy o tym w szczególności oświadczenie pozwanej z dnia 25 kwietnia 2018 r. o przyjęciu odpowiedzialności (k. 28 akt).

Sąd Okręgowy stanął w związku z tym na stanowisku, że przedmiotowe oświadczenie nie było formalną odpowiedzią na reklamację powoda (w rozumieniu przepisów prawa przewozowego), lecz miało pomóc w uzyskaniu odszkodowania od ubezpieczyciela, który ostatecznie odmówił uznania swojej odpowiedzialności.

Niezależnie od powyższego wywodzenie w związku z tym z treści tego oświadczenia jakichkolwiek negatywnych konsekwencji dla powoda, w tym także podniesienie przez pozwaną A. M. na tej podstawie zarzutu przedawnienia musiałoby podlegać ocenie jako nadużycie prawa (art. 5 k.c.). W orzecznictwie

utrwalone jest stanowisko, że przy ocenie istnienia podstaw do zastosowania tego przepisu należy brać pod uwagę całokształt okoliczności sprawy i nie jest wykluczone uznanie zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa także w stosunkach między przedsiębiorcami. Podstaw do uznania zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa można się w szczególności dopatrywać w sytuacji, w której dłużnik swoim postępowaniem, wywołał przekonanie wierzyciela, że dojdzie do spełnienia świadczenie, doprowadzając do przedawnienia roszczenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001 r., II CKN 604/00, OSNC 2002, nr 3, poz. 32). Negatywnie należy w szczególności ocenić zachowanie dłużnika, przejawiającego się w „usypianiu” czujności wierzyciela (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 114, a także wyrok tego Sądu z dnia 10 kwietnia 2013 r., IV CSK 611/12, LEX nr 1365718).

W kwestii wysokości dochodzonego odszkodowania wskazać należy – powołując się na

regulację art. 86 ustawy
Prawo przewozowe –
że przewidziane w
tej ustawie ograniczenia
wysokości
odszkodowania
(przewidziane m.in. na
wypadek uszkodzenia
przesyłki - w wysokości
odpowiadającej
procentowemu
zmniejszeniu się wartości
– art. 81 ust. 1) nie
mają zastosowania, jeżeli
szkoda wynika z winy
umyślnej lub rażącego
niedbalstwa przewoźnika.

W ocenie Sądu,
niezależnie od braku
wykazania dokładnych
okoliczności w jakich
powstała szkoda,
zachowaniu osób którymi
posłużyła się przy
wykonaniu umowy, za
które pozwana ta ponosi
odpowiedzialność (art.
474 k.c. w zw.
z art. 90 ustawy
– Prawo przewozowe)
należałoby przypisać
rażące niedbalstwo (T.
Szanciło T, Prawo
przewozowe. Komentarz.
Warszawa 2008, Legalis,
nb 2 do art. 86).

Na tej właśnie podstawie
należy ocenić
odpowiedzialność
drugiego z pozwanych,
skoro w umowie
ubezpieczenia
przewidziano – w
ograniczonym zakresie –
odpowiedzialność
ubezpieczyciela za szkodę
wyrządzoną na skutek

rażącego niedbalstwa (art. 827 § 1 k.c.).

Zgodnie z art. 822 § 1 i § 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Kwestia dochodzenia odszkodowania od bezpośrednio odpowiedzialnego czy też od ubezpieczyciela albo od obu tych podmiotów zależy wyłącznie od wyboru uprawnionego. Nie budzi wątpliwości, że w takiej sytuacji pozwani ponoszą odpowiedzialność wobec powoda na zasadzie in solidum (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1975 r., III CZP 6/75, OSNC 1976, nr 2, poz. 27, a także wyroki: SN z dnia 19 października 2011 r., II CSK 86/11, OSNC 2012, nr 4, poz. 55 i Sądu Apelacyjnego

w Warszawie z dnia 14 lutego 2020 r., VII AGa 1764/18, LEX nr 3012231).

W ocenie Sądu, pomimo braku jednoznacznych ustaleń biegłego co do przebiegu zdarzenia szkodzącego, nie została wykluczona wersja uszkodzenia maszyny w wyniku zahaczenia o wiadukt obwodnicy I.. Co do zasady taką przyczynę zdarzenia potwierdziły zeznania kierowcy – M. Z., przesłuchanego w charakterze świadka (k. 217 v., 222 akt). Naruszenie zaś przez zawodowego kierowcę znaków zakazujących ruchu pojazdów, których wysokość (również z ładunkiem) jest większa od wartości dopuszczalnej powinno podlegać ocenie jako rażące niedbalstwo (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 sierpnia 2007 r., II CSK 170/07, LEX nr 465906). Zdaniem Sądu nie można przyjąć, że do uszkodzenia maszyny – biorąc pod uwagę rozległość i charakter uszkodzeń (co opisał biegły w swojej opinii, wskazując na „kontakt z przeszkodą” gdzie ślady sięgają do ok. 1,15 m do krańca wysięgnika – k. 260-261 akt) – doszło w wyniku zwykłego tylko niedbalstwa, brak natomiast jednoznacznych i precyzyjnych ustaleń

co do przebiegu zdarzenia nie pozwala z kolei domniemywać winy umyślnej.

„Rażące niedbalstwo” stanowi kwalifikowaną postać braku zwykłej lub podwyższonej staranności w przewidywaniu działania (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyrokach z dnia 25 września 2002 r., I CKN 969/00, LEX nr 55508; z dnia 26 stycznia 2006 r., V CSK 90/05, LEX nr 195430 oraz z dnia 29 stycznia 2009 r., V CSK 291/08, OSNC-ZD 2009, nr 3, poz. 84). W konsekwencji, jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2010 r., IV CSK 153/10 (LEX nr 1232801) „ocena, czy zachodzi wypadek rażącego niedbalstwa w rozumieniu art. 827 § 1 k.c., a także w rozumieniu postanowień ogólnych warunków umów wiążących strony stosunku ubezpieczenia, wymaga uwzględnienia obiektywnego stanu zagrożenia oraz kwalifikowanej postaci braku zwykłej staranności w przewidywaniu skutków, a więc uwzględnienia staranności wymaganej od działającej osoby, przedmiotu, którego działanie dotyczy oraz okoliczności, w których doszło do zaniechania pożądanych zachowań

z jej strony. Rażące niedbalstwo, o którym stanowi art. 827 § 1 k.c. można więc przypisać w wypadku nieprzewidywania szkody jako skutku m.in. zaniechania ubezpieczającego, o ile doszło do przekroczenia podstawowych, elementarnych zasad staranności”.

W takim przypadku – jak wynika z to z polisy i OWU (klauzula 22) – odpowiedzialność ubezpieczyciela ograniczona została w ten sposób, że wypłata odszkodowania następowała w granicach sumy gwarancyjnej i przewidzianego na wypadek tego ryzyka limitu kwotowego (25 000 Euro), po uprzednim pomniejszeniu o franszyzę redukcyjną (wynoszącą w takim przypadku 20 % nie mniej niż 200 Euro – zob. polisa - k. 29-30 i § 4 pkt 2 i 5, a także § 6 ust. 1 pkt 2, § 7 ust. 1 i 2 OWU – k. 161-162 akt). Przyjmując średni kurs ogłaszany przez Narodowy Bank Polski obowiązujący w dniu wyrządzenia szkody (tj. 23 kwietnia 2018 r. – na podstawie powszechnie dostępnej Tabeli nr (...) wynosił on kwotę 4,1802 zł) należało poczynić następujące obliczenia:
25 000 Euro x 4,1802 zł = 104 505 zł.
Natomiast 20 % z kwoty

stanowi 20 901 zł.
Odszkodowanie należne od ubezpieczyciela stanowi więc kwotę 83 604 zł (104 505 – 20 901 = 83.604 zł).

Biegły wyjaśnił, że poniesiona przez powoda w związku z naprawą maszyny kwota 238 816,04 zł netto tj. zgodnie z fakturą VAT nr (...) nie w pełni odpowiada wysokości niezbędnych kosztów naprawy umożliwiających przywrócenie maszyny do stanu sprzed zdarzenia opisanego w pozwie (przy założeniu, że zdarzenie to polegało na zahaczeniu o wiadukt) i powinna być skorygowana o koszt drabinki tj. do kwoty 235 971,49 zł netto. Taki wniosek biegłego nie jest jednak adekwatny do odpowiedzialności pozwanej A. M. (1), skoro – jako to już wyżej wskazano – zachodzi domniemanie jej odpowiedzialności za zdarzenie zaistniałe w okresie po wydaniu przesyłki (art. 65 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe).

Natomiast ewentualne uszkodzenie drabinki podczas transportu – w innym miejscu i w innych okolicznościach – nie ma wpływu na odpowiedzialność ubezpieczyciela, skoro jest ona ograniczona do

kwoty daleko niższej, jak już wyżej wskazano.

Co do daty od której zasądzone zostały w niniejszej sprawie odsetki za czas w opóźnieniu świadczenia pieniężnego (art. 481 § 1 i 2 k.c.), wskazać trzeba, że gdy chodzi o pozwaną A. M. (1) należy ją ustalić na podstawie art. 455 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeśli termin świadczenia nie jest oznaczony powinno ono zostać spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. W orzecznictwie przyjmuje się, że roszczenie odszkodowawcze ma taki właśnie, bezterminowy charakter (zob. np. wyrok SN z dnia 22 czerwca 2005 r., III CK 678/04, LEX nr 177213). Pozwana ta została wezwana do zapłaty przez powoda dopiero w piśmie z dnia 19 kwietnia 2019 r., doręczonym w dniu 7 maja 2019 r. - w terminie 7 dni (zob. k. 53-54, 69-70 akt).

O odsetkach należnych od (...) Sąd rozstrzygnął natomiast na podstawie art. 817 § 1 k.c., z której to regulacji wynika, że zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie. W niniejszej sprawie pozwany nie

wykazał, że wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania nie było możliwe w tym terminie (art. 817 § 1 k.c. a contrario). Pozwany jest podmiotem profesjonalnym, posiada fachową obsługę i dostęp do opinii specjalistów, co do zasady należy więc przyjmować możliwość ustalenia prawidłowej wysokości przedmiotowego odszkodowania już w toku postępowania prowadzonego przez niego w następstwie zawiadomienia o szkodzie, w celu jej likwidacji (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2018 r., IV CSK 348/17, LEX nr 2570470, a także wyrok tego Sądu z dnia 18 stycznia 2018 r., V CSK 142/17, LEX nr 2455743). Z pewnością więc w dniu 23 października 2018 r. należy przyjąć stan opóźnienia (skoro szkoda została zgłoszona w dniu 26 kwietnia 2018 r.).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i 100 zd.1 k.p.c., tj. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, a także stosunkowego

rozdzielenia kosztów procesu.

Na koszty powoda złożyły się: opłata od pozwu – 11 941 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10 800 zł, oraz uiszczona zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego – 1 500 zł Razem więc jest to kwota 24 258 zł. Mając na uwadze, że powód w całości wygrał proces w stosunku do pozwanej A. M. (1) Sąd zasądził od tej pozwanej na rzecz powoda ww. kwotę.

Rozstrzygając o kosztach procesu w stosunku do pozwanego (...) Sąd miał na uwadze, że powód wygrał spór w 35 %, a ww. pozwany wygrał w 65 %. Na koszty tego pozwanego złożyły się opłata skarbową – 17 zł, wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10 800 zł oraz koszty związane z wykorzystaniem zaliczki

na poczet wynagrodzenia biegłego – 356,15 zł. Razem więc koszty ww. pozwanego to kwota 11 173,15 zł. Ustalając, że 65 % z tej kwoty to kwota 7 262,55 zł, natomiast 35 % z kwoty 24 258 zł (koszty powoda) wynosi kwotę 8 490,30 zł, różnica stanowiąca kwotę 1 227,75 zł (8 490,30 zł – 7 262,55 zł) podlegała zasądzeniu od pozwanego (...) na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu. Oboje pozwani – odpowiadający in solidum – w zakresie kosztów procesu ponoszą odpowiedzialność na zasadzie odpowiednio zastosowanego art. 105 § 2 k.p.c. (uchwała SN z dnia 7 kwietnia 1974 r., III CZP 6/75, OSNC 1976, nr 2, poz. 27).

O zwrocie niewykorzystanych zaliczek orzeczono na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na oryginale właściwy podpis